

NADIA ALBERTINI

Embroidery designer and historian
Borduurwerkdesigner en historica

The *Pondichéry* Jacket,
with Embroidery by Rébé
for Christian Dior

Capejas *Pondichéry* met
borduurwerk van Rébé
voor Christian Dior

With the dazzling success of his first collection in the autumn of 1947, Christian Dior had surpassed himself, determined to innovate and please not only his clientele but also the highly demanding international press. The 1948 Spring–Summer collection consisted of two lines: *Zig-Zag* and *Envol*. The latter was defined by a trapeze silhouette with a smooth A-line at the front and undulating volumes of fabric that draped from the shoulders at the back. The billowing styles were embellished with colours that evoked exotic feathered creatures: humming birds, flamingos and ibis. Hats were adorned with the feathers of precious birds, such as macaw, *Leptoptilos* storks or the Himalayan monal.

The *Pondichéry* dinner ensemble was a flagship style of this line. It comprised a black wool sheath dress and a Ducharne¹ ecru linen jacket [1 + 2]. Its name evokes the former trading post of the East India Company, emphasising the exoticism of the faraway inspiration. Dior was passionate about the refinement of the Far East, and the enduring love story between India and his couture house began as early as 1947. The delicate embroidery for the exceptional *Pondichéry* ensemble was entrusted to one of his favourite artisans: Rébé.

Hidden behind this name was a duo of artists. René and Andrée Bégué were true wizards of drawing and needlework. René Bégué founded his embroidery house in 1911. Teaming up with his wife, he embroidered more than 250 styles for Christian Dior from 1947 to 1957. The three designers shared an obsession with nature, and throughout their many years of close collaboration it proved to be their greatest source of inspiration. The exquisite pieces they created have left a permanent mark on the history of haute couture.

Flowers and animal patterns, especially birds and insects, were prevalent in the Rébé designs. *Pondichéry* is one of the most beautiful examples. The embroideries on this ecru linen jacket, lined with an emerald-green

Na het indrukwekkende succes van zijn eerste collectie in het najaar van 1947 moest Christian Dior niet alleen zichzelf overtreffen, hij moest ook innoveren en zowel zijn klanten als de veeleisende internationale pers verleiden. De collectie bestond uit twee lijnen: *Zig-Zag* en *Envol*. Die laatste wordt gekenmerkt door een ‘ongelijk verdeelde breedte [die] opwaait tijdens het stappen en mooi naar achteren neervalt’. Bij deze lijn met luchtige volumes horen ook tinten met tot de verbeelding sprekende namen als *colibri*, *flamand* of *ibi*. De hoeden zijn versierd met veren van exotische vogels zoals de ara, de maraboe of de glansfazant.

Het avondensemble *Pondichéry* is een van de fraaiste voorbeelden van deze stijl. Het bestaat uit een kokerjurk in zwarte wol en een capejas in ecru van Ducharne [1 + 2].¹ De naam van dit model verwijst naar de voormalige factorij van de Compagnie des Indes en verrijkt nog meer de sfeer van verre reizen en exotisme. Christian Dior had altijd een grote passie voor het geraffineerde Oosten, en in 1947 legde hij de grondslag voor een langdurige liefdesrelatie tussen India en zijn modehuis. Voor dit uitzonderlijke stuk vertrouwde hij de rijkelijke en verfijnde versiering toe aan zijn favoriete borduurwerkers: Rébé.

Achter die naam ging een kunstenaarsduo schuil. René en Andrée Bégué toerden met borduurnaald en motief. René Bégué richtte zijn borduuratelier op in 1911 en tussen 1947 en 1957 borduurde hij, samen met zijn vrouw, meer dan 250 modellen voor Christian Dior. De drie ontwerpers deelden een bijna obsessieve passie voor de natuur, die tijdens hun jarenlange samenwerking hun grootste inspiratiebron was. Vertrekkend vanuit die natuur ontwierpen ze uitzonderlijke stukken die de geschiedenis van de haute couture zouden bepalen.

Niet alleen bloemen maar ook dierenmotieven, vooral vogels en insecten, keren in de creaties van Rébé herhaaldelijk terug. *Pondichéry* is daarvan een uitstekend

[1]

Christian Dior, *Pondichéry* cape jacket in natural silk with embroidered bird and floral motifs, worn over a black tube dress, in *Vogue Paris* (June 1948)

© Des Russel / Vogue Paris

Christian Dior, capejas *Pondichéry*, in natuurlijke zijde met geborduurde vogel- en bloemmotieven, boven een zwarte kokerjurk, in *Vogue Paris* (juni 1948)

© Des Russel / Vogue Paris

[2]

Christian Dior, *Pondichéry* cape jacket, press illustration, Spring-Summer 1948, haute couture

© Christian Dior

Christian Dior, capejas *Pondichéry*, persillustratie, lente-zomer 1948, haute couture

© Christian Dior

[3]

Christian Dior, *Pondichéry* cape jacket, Spring-Summer 1948, haute couture, details
Collectie Modemuseum Hasselt, 2015.0122
© Modemuseum Hasselt / Kristof Vrancken

Christian Dior, capejas *Pondichéry*, lente-zomer 1948, haute couture, details
Collectie Modemuseum Hasselt, 2015.0122
© Modemuseum Hasselt / Kristof Vrancken

taffeta, were directly inspired by Indian printed cotton fabrics imported to Europe in the seventeenth and eighteenth centuries. [3] The motifs are reminiscent of traditional patterns such as those in the original drawings carefully preserved at the Musée d'Impressions sur Etoffes in Mulhouse.

Stylised motifs of butterflies, birds and grasshoppers inhabit this exotic environment of abundant influences, an alluring mix of East and West. In this design we can appreciate the elegance and sophistication of the Rébé style. The motifs are symmetrically placed on the body, on the front, the back and the sleeve cuffs. The jacket pattern is meticulously constructed. The clean lines facilitate the master craftsmanship of the embroidery workshop. The right front, the right back and the right sleeve are a single pattern piece, cut from the same large rectangle of fabric. This repeats on the left side. The fabric was easily mounted on the slate frame, allowing the entire embroidery to be worked at the same time, which was a highly efficient and effective method by which the embroiderers completed their work.

Pondichéry was embellished with numerous and varied materials, which made it a precious and infinitely desirable style. [4] By the spring of 1948, the wartime deprivations and fabric rationing were almost a distant memory. New fabrics were being woven, while innovative materials and accessories were being produced and used in luxury clothing. Gold and silver soutache of different types and widths were combined with round beads and blown-glass tubes, crystals and emerald-green round cabochons on prongs. Silver sequins, white iridescent cupped sequins and dangling mother-of-pearl leaves completed this luxurious range of materials.

From the same design, the Rébé embroiderers could produce two very different embroidery samples. The fabric choice (type, colour, weight) and embellishment materials (glass, plastic, metal) were variables that could

voorbeeld. Het borduurwerk van deze ruime, met smaragdgroene taf gevoerde cape is rechtstreeks geïnspireerd op de indienne, een majestueuze bedrukte katoenen stof uit de achttiende eeuw [3]. De motieven ervan doen onwillekeurig denken aan bepaalde prints op papier die vandaag in het Musée de l'Impression sur Etoffes in Mulhouse worden bewaard.

Gestileerde vlinder-, vogel- en sprinkhaanmotieven bevolken deze exotische natuur, die zowel oosterse als westerse invloeden heeft ondergaan. De elegante en geraffineerde stijl van Rébé is duidelijk leesbaar in dit ontwerp. De motieven zijn symmetrisch aangebracht, aan weerszijden van het midden vooraan en achteraan op de cape, alsook op de mouwomslag. Het patroonwerk is zorgvuldig bestudeerd. De zuivere en eenvoudige lijnen maakten het werk voor het borduuratelier een stuk makkelijker. Het voorpand, het achterpand en de mouwen waren uit één geheel gemaakt en dus uit één rechthoekig stuk linnen gesneden. Zo kon het op een borduurraam worden bevestigd, waarbij het werk in één keer kon worden uitgevoerd. Dat reduceerde niet alleen de tijd die nodig was voor het borduurwerk, het vergemakkelijkte ook de assemblage van de jas.

Pondichéry is versierd met gevarieerde furnituren die er een kostbaar en hoogst begerenswaardig stuk van maken. [4] In de lente van 1948 kwam er geleidelijk een einde aan de materiaalschaarste als gevolg van de oorlog. Er werden nieuwe stoffen geweven en er werden opnieuw materialen en accessoires voor luxekleding geproduceerd en toegepast. Gouden en zilveren boordsels in allerlei soorten en dikten werden vermengd met ronde parels en glasgeblazen buisjes, stras en smaragdgroene ronde glasparels. Zilveren pailletten, iriserende witte schelpjes en in parelmoer gesneden blaadjes vervolledigden dit rijke materiaalengamma.

Vertrekkend van eenzelfde ontwerp konden de borduursters van Rébé twee totaal verschillende

[4]

Christian Dior, *Pondichéry* cape jacket, Spring-Summer 1948, haute couture
Collection Modemuseum Hasselt, 2015.0122
© Modemuseum Hasselt / Kristof Vrancken

Christian Dior, capejas *Pondichéry*, lente-zomer 1948, haute couture
Collectie Modemuseum Hasselt, 2015.0122
© Modemuseum Hasselt / Kristof Vrancken

[5]

Maison Rébé, embroidery sample for the *Pondichéry* cape jacket
Musée des Arts décoratifs MAD, Paris, RI 2001.55.474
© MAD, Paris / Jean Tholance

Maison Rébé, borduurstaal voor capejas *Pondichéry*
Musée des Arts décoratifs MAD, Parijs, RI 2001.55.474
© MAD, Parijs / Jean Tholance

transform the whole look. Today, two Rébé samples are preserved in the Paris Musée des Arts décoratifs. [5] The first is on a black toile with colourful embellishments, and the second is embroidered on an ecru toile. Christian Dior may have used one or both as a starting point when he began work on this magnificent evening gown.

1 Alexandra Palmer, *Christian Dior: History and Modernity 1947-1957*, exh. cat., Toronto: Royal Ontario Museum, 2017, p. 118.

borduurwerken produceren. De gekozen stof (materiaal, kleur, gewicht) en de fournituren (in glas, plastic, metaal) waren daarbij de variabelen die alles konden veranderen. In het Musée des Arts décoratifs in Parijs worden twee stofstalen van Rébé bewaard. [5] De opsmuk van het eerste is uitgevoerd op zwarte stof en met gekleurde materialen, die van het tweede is geborduurd op ecru stof. Allebei hebben ze voor Christian Dior als beginpunt gediend voor de creatie van dit schitterende avondensemble.

1 Alexandra Palmer, *Christian Dior: History and Modernity 1947-1957*, tent. cat., Toronto: Royal Ontario Museum, 2017, p. 118.